

Nr 103.

Av herr **Björnsson m. fl.**, om ökat anslag till utrustning av ett textilt tekniskt laboratorium vid vävskolan i Borås.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln punkt 196 utom annat äskat ett extra reservationsanslag på 30,000 kronor att under visst villkor utgå för utrustning av ett textilt tekniskt laboratorium vid vävskolan i Borås.

Av den i statsverkspropositionen lämnade redogörelsen för vävskolans laboratoriefråga framgår, att Borås stad anslagit 250,000 kronor för uppförande av laboratoriebyggnad samt att den för laboratoriet erforderliga maskin- och apparatutrustningen enligt ett på infordrade anbud grundat kostnadsförslag drager en kostnad av 333,580 kronor. Efter avdrag av belopp, motsvarande erbjudna gåvor och erhållna prisreduktioner, skulle av denna sistnämnda summa återstå att anskaffa 209,630 kronor. Vävskolans styrelse har därför hemställt om ett statsanslag på detta belopp, men med hänsyn till det statsfinansiella läget tänkt sig detsamma fördelat på två år. För nästkommande budgetår begäras endast 100,000 kronor.

Efter en synnerligen övertygande motivering för behovet av ett modernt textilt tekniskt laboratorium i vårt land har skolöverstyrelsen förordat anslagskravet i vad det avser nästa budgetår, men icke ansett sig böra redan nu taga ståndpunkt till frågan om anslag i fortsättningen. Skolöverstyrelsen har nämligen ifrågasatt, huruvida icke anslag från annat håll skulle kunna i viss utsträckning erhållas.

Kungl. Maj:t har, under hänvisning dels till eventuella möjligheter att erhålla ytterligare bidrag från enskilda eller de landsting, som tidigare understött vävskolan, dels till den statsfinansiella situationen, reducerat anslaget till 30,000 kronor.

Tyvärre lär det för närvarande icke finnas några som helst möjligheter att från annan än staten få erforderliga medel utöver de ganska betydande summor, uppgående sammanlagt till ungefär 120,000 kronor, vilka redan erhållits, och som till betydande del bestå i utfästelser om rabatt å offererade maskiner. Om förutsättningarna i allo varit desamma nu som vid tiden för anslagskravets tillkomst, skulle vi därför utan tvekan motionsledes bragt under riksdagens prövning vävskolans anslagsbegäran åtminstone i den omfattning, som skolöverstyrelsen tills vidare på utomordentligt välgrundade skäl förordat.

Men så är icke förhållandet. Även vid den tidpunkt, då skolöverstyrelsen avgav sitt yttrande kunde man hoppas, att byggnadskonflikten skulle vara avvecklad före årsskiftet och att man därefter skulle hinna få laboratoriebyggnaden färdig att tagas i bruk fr. o. m. vårterminen 1935. Men då denna kon-

flikt alltjämt är olöst, torde det ej vara uteslutet, att byggnadens färdigställande kommer att fördröjas så avsevärt, att riksdagens ståndpunktstagande till frågan om vävskolans totala anslagsbehov utan alltför stor olägenhet skulle kunna uppskjutas till nästa år.

Detta oaktat nödgas vi konstatera, att det av Kungl. Maj:t förordade anslaget är otillräckligt. De utfästelser, som vissa utländska firmor gjort angående betydliga rabatter å eller fullständigt efterskänkande av begärt pris å behövliga maskiner, äro av den art, att de synas böra utnyttjas snarast möjligt. En sammanställning av erhållna anbud visar, att maskiner för ett sammanlagt inköpsvärde av 66,000 kronor kunna fås alldeles gratis av vederbörande leverantörer, under förutsättning, att vävskolan betalar tull, frakt o. d. Kostnaderna för dessa maskiners hittransport och montage beräknas uppgå till 19,400 kronor. Men för att kunna utnyttja dessa skänkta maskiner, till övervägande del spinnmaskiner och vävstolar, måste man nödvändigtvis förfoga över ett minimibestånd av maskiner för de stadier i tillverkningsproceduren, vilka ligga före spinningen samt mellan spinning och vävnad. Därjämte är en befuktningsanläggning för en kostnad av 10,000 kronor omedelbart behöfelig för laboratorieundersökningar på olika textila material. Det har beräknats, att man genom ett statsanslag i år på minst 50,000 kronor skulle sättas i stånd att tillgodogöra sig gjorda utfästelser av gåvor och, ifall byggnadskonflikten inom de närmaste månaderna kan bliva bilagd, även utnyttja de erhållna maskinerna för undervisningen redan under vårterminen nästa år.

Vi tro oss icke kunna bättre ange värdet av ett dylikt anslag än genom att citera vad en för vävskolans utveckling nitiskt verksam industriledare skrivit i ett brev med anledning av Kungl. Maj:ts förslag: »men jag är för min del övertygad om, att ju förr vi kunna få denna skola komplett, ju förr skola vi bliva i tillfälle att på ett effektivt sätt verka för att giva ökade arbetstillfällen inom svensk textilindustri för arbetare och tekniker. Vad de senare beträffar torde Du lätt genom Socialstyrelsen kunna konstatera, att icke minst under de senare åren en hel del utländska tekniker och förmän av industrien måst intagas.»

Under hänvisning till vad nu anförts hemställa vi, att riksdagen måtte besluta att

till utrustning av ett textiltkniskt laboratorium vid vävskolan i Borås anvisa för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor, att utgå under villkor att bidrag för samma ändamål lämnas av enskilda till värde, motsvarande minst samma belopp, samt att Borås stad tillhandahåller för laboratoriet erforderliga lokaler med möblering och inredning.

Stockholm den 21 januari 1934.

Edv. Björnsson.
Carl Bengtsson.

Axel Nylander.
Ad. Lindgren.

John Björck.
Karl Mellén.